

Examenreglement Zaam

en

**Programma van toetsing en afsluiting
2018-2019**

5 HAVO

HET PTA

Het programma van toetsing en afsluiting (PTA) is een regeling die bedoeld is om je te informeren over de inhoud en de wijze van afname van het schoolexamen (SE). De toetsen van het schoolexamen worden gemaakt door de scholen zelf. De scholen bepalen ook wanneer welke vakken worden getoetst.

Behalve het schoolexamen doe je in de meeste vakken ook een centraal examen (CE). Het centraal examen wordt landelijk afgenomen.

Naast het PTA is er een examenreglement. Dit geldt voor alle scholen van wie de stichting ZAAM het bevoegd gezag is. Je vindt het examenreglement achter in dit boekje.

Voor jouw examen zijn daarom twee documenten van belang:

- het examenreglement van ZAAM
- dit PTA

Naast deze genoemd twee documenten zijn ook het informatieboekje en de huisregels van de school van belang. Deze zijn te vinden op de website. In het informatieboekje vind je de slaag/zakregeling.

Dit PTA vormt één geheel met het PTA 4 havo 2017-18.

SCHOOLEXAMENWEKEN

		herkansing op:	aanvragen voor:
periode 5	wo 31-10 t/m di 06-11	wo 28-11	di 20-11, 13.00 uur
periode 6	vr 11-01 t/m do 17-01	do 07 - 02	do 31-01, 13.00 uur
periode 7	ma 25-03 t/m ma 01-04	do 11 – 04 LV vr 12-04	di 09-04, 12.00 uur

ENKELE REGELS IN DE TOETSLOKALEN

- geen jassen en tassen in het lokaal
- te laat maximaal 25 minuten; bij luistervaardigheid 0 (nul) minuten, minimaal 30 minuten blijven
- gebruik alleen toegestane hulpmiddelen (zie blz. 10)
- communicatiemiddelen zoals mobieltjes, smartphones, horloges of brillen met ontvangst- of zendmogelijkheid, etc. zijn in het toetslokaal niet toegestaan, zelfs niet als ze “uit” staan
- mobieltjes en smartphones mogen niet in bewaring worden gegeven bij de toezichthouder
- bezit ervan tijdens de toets is een onregelmatigheid en betekent het cijfer 1 voor die toets.

ALS JE VRAGEN HEBT

Met vragen over regelingen van een bepaald vak ga je eerst naar je docent.

Blijken meer leerlingen last te hebben van een onredelijke opeenhoping van werk, dan is het verstandig dat te melden aan de heer Smit.

Heb je vragen over de examenregeling dan kun je terecht bij de secretaris van de examencommissie, mevrouw Boelen.

Ook als je denkt dat iets onjuist of onduidelijk in dit boekje staat vermeld, aarzel dan niet dat te melden aan mevrouw Boelen.

VORMEN VAN EEN SCHOOLEXAMEN

Een (onderdeel van een) schoolexamen kan de volgende vorm hebben:

- Een schriftelijke toets of opdracht, waarvoor een cijfer wordt gegeven en waarvan de weging staat vermeld in dit PTA.
- Een mondelinge toets, opdracht of presentatie, individueel of in groepsverband, waarvoor een cijfer wordt gegeven en waarvan de weging staat vermeld in dit PTA.
- Een praktische opdracht of een werkstuk, individueel of met meerderen gemaakt, waarvoor een cijfer wordt gegeven en waarvan de weging staat vermeld in dit PTA.
- Een handelingsdeel, individueel of met meerderen gemaakt. Een handelingsdeel is een opdracht die door de docent met een onvoldoende of voldoende wordt beoordeeld. Bij een onvoldoende beoordeling moet de leerling de opdracht opnieuw doen, totdat de docent een voldoende beoordeling geeft. Bij de beoordeling van een handelingsdeel kan de docent de inspanning van de leerling en/of het niveau van de gemaakte opdracht beoordelen. Een handelingsdeel dat blijvend met onvoldoende wordt beoordeeld heeft als consequentie dat de leerling niet bevorderd wordt of niet kan opgaan voor het centraal examen.
- Er zijn geen schoolexamen-cijfers mogelijk als de betreffende toets niet in het PTA is aangegeven.

WEGING VAN HET SCHOOLEXAMEN

Het schoolexamen bevat per vak een aantal onderdelen, te weten theoretische toetsen en praktische opdrachten, waarvoor cijfers worden behaald. Bij de cijferbepaling geldt een weging die in dit document is vastgelegd. Bij een vak kunnen ook onderdelen zijn aangegeven die verplicht gedaan moeten worden zonder dat hiervoor een cijfer wordt gegeven. Dit zijn handelingsdelen.

Handelingsdelen moeten voldoende worden afgesloten.

PRAKTISCHE OPDRACHTEN

1. Elke praktische opdracht staat vermeld in het PTA per vak.
2. Bij elke praktische opdracht staat de uiterste uitvoerings- of inleverdatum vermeld.
3. Werken volgens de gestelde termijn maakt deel uit van de opdracht. Bij te laat inleveren is een regeling van puntenaftrek van kracht, die beschreven staat onder het kopje Inleverdatum bij opdrachten.
4. Als een praktische opdracht herkanst dan wel ingehaald mag worden, kan dat uiterlijk in de volgende periode. Is de uiterste datum in periode 3, dan dient dit nog voor de herkansingen te geschieden.

INLEVERDATUM BIJ OPDRACHTEN

Inleverdata staan vast. Elke schooldag te laat inleveren betekent dat van het eindcijfer een punt wordt afgetrokken, tot een maximum van vier punten. De leerling blijft verplicht een aan een inleverdatum gekoppelde opdracht geheel te maken. Twee maanden na het verstrijken van een deadline (of zoveel eerder als de cijfers van een kandidaat moeten worden afgesloten om aan de centrale examens deel te kunnen nemen) kan de examencommissie een cijfer 1 aan deze opdracht toekennen.

VERLOF EN ZIEKTE

Bij ziekte dienen je ouders/verzorgers dit vóór aanvang van de toets te melden bij de afdelingsleider. Achteraf moet je ziekmelding door je ouder/verzorger schriftelijk worden bevestigd.

De school geeft in het eindexamenjaar geen bijzonder verlof tijdens de toetsweken en zo min mogelijk buiten de toetsweken.

Let op:

Bij het maken van afspraken voor een medisch consult of een medische behandeling dien je rekening te houden met het toetsrooster. Een medisch consult of medische behandeling zonder toestemming vooraf valt niet onder wettig verzuim. Onder deze regeling valt ook het bezoeken van huis- of tandarts en orthodontist.

Bij het toekennen van voorzien bijzonder verlof (denk aan een huwelijk of jubileum) kan de school voorwaarden stellen. Zo wordt het verlof niet verleend indien dit betekent dat een vastgestelde inlevertermijn moet verschuiven. Je had dan eerder aan het werk moeten gaan.

HET NIET MAKEN VAN TOETSEN

Inhalen betekent dat je een al afgenomen toets niet hebt gemaakt.

Herkansen betekent dat je een al gemaakte toets opnieuw maakt. Dan telt het hoogst behaalde cijfer. Er zijn: wettige redenen voor verzuim bij een schoolexamen;
onwettige redenen voor verzuim bij een schoolexamen.

Wettige redenen kunnen zijn:

- een ziekmelding door een ouder of verzorger, telefonisch bij de schoolleiding, en schriftelijke
- bevestiging bij het einde van de ziekteperiode
- afwezigheid met toestemming van de schoolleiding
- overmacht (zoals een ongeluk of bijzondere familieomstandigheden)

Onwettige redenen:

- niet het juiste, gepubliceerde rooster hanteren (vergissingen in tijd, plaats of dag)
- te laat komen (neem dus bij de geplande reistijd een redelijke marge in acht; de brug staat op een gegeven moment inderdaad open)
- spijbelen
- afspraken plannen zonder overleg met of medeweten van de schoolleiding
- op vakantie gaan

Bij onwettig verzuim kan de examencommissie je een volgende herkansingsmogelijkheid ontzeggen. Voor het inhalen van de gemiste toets, ben je al een herkansingsmogelijkheid kwijt.

TE LAAT KOMEN EN WEGGAAN

Als je meer dan 25 minuten te laat komt, mag je het lokaal niet meer in. Je krijgt bij te laat komen geen extra tijd. Je levert je werk op de vastgestelde tijd in.

Eerder weggaan is toegestaan, maar niet eerder dan na 30 minuten. Zorg dan dat je geen overlast bezorgt aan degenen die nog met de toets bezig zijn. Blijf dus niet op de gang staan praten.

INHALEN

Inhalen van schoolexamantoetsen vindt plaats tijdens de herkansingsmogelijkheid. Als je een school-examantoets inhaalt, gebruik je de betreffende herkansingsmogelijkheid. Daarmee 'verlies' je dus een herkansing. De data van de herkansingen zijn te vinden op pagina 1.

Deze regel wordt niet toegepast bij het inhalen van schoolexamantoetsen van buiten de toetsweek, die minder wegen dan 10 % .

Bij inhalen geldt een maximum van twee leertoetsen per dag. Heb je een groter aantal toetsen gemist, neem dan contact op met de examensecretaris, mevrouw Boelen.

Inhalen van toetsen met een praktijkgedeelte is mogelijk na overleg met de docent. Deze stelt in overleg met jou een nieuwe deadline vast, in het algemeen binnen een week na de vorige deadline. Gemiste onderdelen uit het handelingsdeel moeten worden ingehaald. In het algemeen zullen dan vervangende opdrachten worden gegeven.

HERKANSEN

Aanvraagformulieren voor herkansingen moet je inleveren op kamer B11, de werkruimte van de afdelingsleider vwo bovenbouw. De inleverdata staan vermeld op pagina 1.

Later ingeleverde formulieren worden niet meer in behandeling genomen. De mogelijkheid om te herkansen is daarmee vervallen.

Het overdoen van een handelingsdeel is steeds noodzakelijk als de beoordeling 'onvoldoende' luidt, net zo lang tot er minimaal 'voldoende' is behaald. Overdoen moet in overleg met de docent zo snel mogelijk. Uiterste consequentie van een onvoldoende voor een handelingsdeel is dat je niet aan het centraal examen kunt deelnemen.

Vakdocenten stellen het doorgaan op prijs als je ze even mededeelt dat je gaat herkansen.

CORRECTIE EN AANTAL TOETSEN

Beoordeling van een schoolexamen geschiedt aan de hand van een door de sectie vastgesteld correctiemodel, waarmee de beoordeling voor de leerling inzichtelijk wordt gemaakt.

Binnen vijf schooldagen na afname van een toets voert de docent het behaalde cijfer in Magister in, tenzij dat door omstandigheden onmogelijk is. Deze cijfers worden gegeven in één decimaal of in een waardering (goed, voldoende of onvoldoende). Het is van belang deze cijfers te controleren. Indien er iets niet klopt dien je dit binnen twee schooldagen aan je docent kenbaar te maken. Wanneer je er dan niet uitkomt, breng je je afdelingsleider binnen een schooldag op de hoogte.

Na elke toets wordt het gemaakte werk door de docent ter inzage gegeven. Vervolgens worden de SE-toetsen op school bewaard tot en met de periode na de periode waarin ze zijn afgenomen.

Het advies is om bij inleveren van een werkstuk is om zelf een kopie van het werk te bewaren.

VERDERE REGELINGEN

Het schooljaar is ingedeeld in vier periodes. Een periode bestaat uit lesweken en een afsluitende toetsweek. In de vierde periode wordt het centraal examen afgenomen.

Een schoolexametoets duurt meestal 55 of 85 minuten. Een afwijkende tijdsduur staat per toets aangegeven.

Er kunnen ook mondelinge toetsen worden ingeroosterd in een schoolexamenweek.

Voor praktische opdrachten en voor het profielwerkstuk bestaan afzonderlijke regelingen.

Indien je op grond van een deskundigenverklaring recht hebt op tijdverlenging voor de centrale examens, dien je dit uiterlijk 1 november 2018 bij de afdelingsleider of de examensecretaris aan te vragen. Indien deze deskundigenverklaring al in bezit van school is en je voor de schoolexamens al recht hebt gehad op tijdverlenging, hoef je dit niet opnieuw voor de centrale examens aan te vragen. Bedoelde deskundigenverklaring is een op naam gestelde verklaring van een arts, psycholoog of orthopedagoog die aangeeft dat de betrokkene om specifieke reden baat heeft bij tijdverlenging bij examens.

EIGEN WERK

De leerling moet te allen tijde eigen werk presenteren. De betrokken examinerator stelt vast of er al dan niet sprake is van eigen werk. Overtreding van deze regel is een onregelmatigheid.

VOORBEELDEN VAN FRAUDE OF VAN EEN ONREGELMATIGHEID

Bij een examen kan een leerling frauderen of een onregelmatigheid plegen. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- (delen van) het examenwerk niet inleveren en beweren het wel ingeleverd te hebben;
- examenwerk van een ander inleveren;
- werk onder een andere naam (laten) inleveren;
- plagiaat plegen via schriftelijke dan wel elektronische bronnen (internet);
- tijdens een examen ongeoorloofd gebruik maken van internet of een andere kennisbron;
- citeren van bronnen zonder bronvermelding;
- toegang hebben tot ongeoorloofde informatie;
- gebruik maken van ongeoorloofde hulpmiddelen;
- toegang hebben tot aantekeningen of toevoegingen in een geoorloofde hulpbron;
- tijdens een zitting gebruik maken van hulpmiddelen van anderen (lenen) waarmee ongeoorloofde informatie wordt doorgegeven;
- afkijken of overleggen met anderen;
- gelegenheid geven tot afkijken;
- aanwijzingen krijgen of geven bij toiletbezoek;
- bij bespreking van examenwerk antwoorden verbeteren.

Bij fraude of een onregelmatigheid beslist de examencommissie over de te nemen maatregel.

KLACHTRECHT

Een leerling die zich ten aanzien van enig deel van het examen benadeeld voelt, kan uiterlijk twee schooldagen na een voorval of drie schooldagen nadat het toetscijfer bekend is gemaakt, een klacht of verzoek schriftelijk kenbaar maken bij de klachtencommissie examenzaken t.a.v. de betreffende afdelingsleider. De afdelingsleider is gemachtigd bij anderen advies in te (laten) winnen en betrokkenen te horen, voorafgaand aan de bespreking in de klachtencommissie examenzaken. Als de klacht ontvankelijk wordt verklaard, zal hij deze bespreken met de rector, de examensecretaris en met tenminste één medewerker, die niet bij de klacht betrokken is.

De afdelingsleider deelt zijn beslissing met redenen omkleed schriftelijk mee aan de leerling en aan de ouders van de leerling indien deze minderjarig is en vermeldt daarbij dat en hoe beroep tegen de beslissing mogelijk is (nl. overeenkomstig art. 4 van het ZAAM-reglement).

ORIËNTATIE OP STUDIE EN BEROEP (LOB)

De oriëntatie op studie en beroep hoort bij de verplichte handelingdelen. Een havoleerling moet hier aantoonbaar minimaal 40 studielasturen aan besteden.

Het programma bevat uitgebreide en actuele informatie over profielen, beroepen en opleidingen. Voor dit onderdeel geldt de online methode Qompas Studeren. Met deze methode kun je kiezen uit de ruim 1.500 bacheloropleidingen die in Nederland aangeboden worden. Je doorloopt de programma's zelfstandig of in het mentoruur via een gestructureerd en persoonlijk stappenplan, waarbij je je kunt oriënteren door middel van tests, vragenlijsten en opdrachten. De bedoeling is dat je tenslotte een weloverwogen keuze kunt maken voor een beroep en/of vervolgopleiding. In zowel de voor- als eindexamenklas voer je over de voortgang groeps- en later individuele gesprekken met de decaan over de verrichte werkzaamheden.

Na stap 5 (in klas 4 havo) moet je de verschillende tests hebben gemaakt en dient er een voorlopige studiekeuze aangegeven te kunnen worden.

Na stap 10 (in de maand februari van het eindexamenjaar) laat je het einddossier aftekenen met daarin de definitieve studiekeuze. Ook moet je kopieën van je inschrijvingsformulieren en je aanmelding studiefinanciering kunnen overleggen.

Naast het werken met Qompas moet je voorlichtingsavonden en -dagen bezoeken (minimaal één algemene voorlichting van een hbo of wo-instelling in de vooreindexamenklas). Naast specifiekere voorlichtingsdagen op opleidingsniveau, moet je gedurende het eindexamenjaar minimaal één maal aan een meeloopdag hebben deelgenomen bij de studie die jouw voorkeur geniet.

Daarnaast is het mogelijk een aantal andere activiteiten als LOB-activiteit op te voeren. De onderwijsinstellingen in het hbo en wo organiseren daarvoor bijv. proefstuderen. Voor sommige opleidingen geldt dat je deel moet nemen aan een of meer selectiedagen. Soms kun je zelf regelen dat je een dag kan meelopen met een beroepsuitoefenaar etc. Voor alle activiteiten die onder de schooltijd worden gepland geldt dat er toestemming moeten worden gevraagd en gekregen van de decaan.

AFSLUITING VAN DE VAKKEN

In 4 havo zijn levo, ckv en maatschappijleer als schoolexamen afgesloten .

In 5 havo worden bsm en het profielwerkstuk als schoolexamen afgesloten.

Voor de rekentoets geldt dat je het in het examenjaar of het jaar ervoor minimaal 1 keer moet hebben afgelegd. Het rekenexamen telt nog niet mee in de zak-/slaagregeling. Het behaalde cijfer komt wel op de cijferlijst bij je diploma.

Voor de overige vakken is er in 5 havo na de afronding van het schoolexamen (SE) ook een centraal examen (CE). Het centrale examen is een nationaal voor alle leerlingen identiek examen.

Voor maatschappijleer, levo en het profielwerkstuk wordt één combinatiecijfer bepaald, dat meetelt in de slaag/zakregeling. De onderdelen van het combinatiecijfer worden afgerond tot een geheel cijfer, overeenkomstig art. 12 van het ZAAM-reglement. Vervolgens worden deze gehele cijfers gemiddeld en afgerond tot het combinatiecijfer.

CIJFERS VAN VORIGE JAREN

In 4 havo is van onderstaande vakken al (een deel van) het schoolexamen gerealiseerd.

Als je dit jaar het gemiddeld schoolexamencijfer op je rapport ziet staan, dan zijn die 4 havo-cijfers daarin verwerkt. Controleer of dat klopt. Zo niet, meld het bij mevr. Boelen.

Vak	% SE	cijfer	Vak	% SE	cijfer
Aardrijkskunde	20 %		Levo	100 %	
Biologie	40 %		Maatschappijleer	100 %	
BSM	68 %		Maatschappijwetenschappen	25 %	
CKV	100 %		M & O	20 %	
Duits	20 %		Natuurkunde	30 %	
Engels	5 %		Nederlands	5 %	
Frans	15 %		Scheikunde	15 %	
Geschiedenis	55 %		Wiskunde A	25%	

BELANGRIJKE DATA

N.B. Advies: neem deze data over in je agenda!

September 10	: eerste hoofdstuk profielwerkstuk gereed
September 18	: herkansing periode 4 (2017 – 2018)
Oktober 8	: informatieavond ouders en leerlingen
Oktober 15	: proefexamen Nederlands
Oktober 22 t/m 26	: herfstvakantie
Okt 31 t/m nov 6	: toetsperiode 5
November 7 en 8	: talenreis Frans
November 26	: voorlopige versie profielwerkstuk gereed
November 28	: herkansing toetsperiode 5
December 14	: definitieve versie profielwerkstuk gereed
December 18	: presentatie profielwerkstukken
December 24 t/m januari 6	: kerstvakantie
Januari 7	: rekenexamens herkansing
Januari 11 t/m 17	: toetsperiode 6
Januari 21	: kijk- en luistervaardigheid Frans
Januari 22	: kijk- en luistervaardigheid Duits
Januari 23	: kijk- en luistervaardigheid Engels
Februari 6	: Proefexamens wiskunde en Engels
Februari 7	: herkansing toetsperiode 6
Februari	: examenreis Duits
Februari 18 t/m 22	: voorjaarsvakantie
Maart 11	: (herkansing rekenexamen, alleen voor incidentele situaties)
Maart 25 t/m maart 29	: toetsperiode 7
April 12 (11 LV)	: herkansing toetsperiode 7
April 15	: laatste dag invoer cijfers schoolexamens
April 17	: de kandidaat tekent voor de schoolexamencijfers (rooster volgt)
April 22 t/m mei 3	: meivakantie
Mei 9 t/m 22	: CE eerste tijdvak
Juni 3 of 4	: (herkansing rekenexamen)
Juni 12	: uitslag eerste tijdvak
Juni 13	: aanvragen eventuele herkansing CE, uiterlijk 12.00 uur
Juni 17, 18, 19	: CE tweede tijdvak
Juni 29	: uitslag tweede tijdvak
Juli 4	: diploma-uitreiking

In 5 Havo heb je recht op vier herkansingen: één na toetsperiode 5, één na toetsperiode 6 en twee na toetsperiode 7. Je kunt alleen een SE herkansen van de betreffende periode en indien is aangegeven dat het SE herkansbaar is.

Op 17 april 2019 ontvang je ter ondertekening een overzicht van je schoolexamenresultaten, je schoolexamenlijst. Mocht je die dag verhinderd zijn moet één van je ouders/verzorgers het cijferoverzicht voor akkoord ondertekenen.

REGELING HULPMIDDELEN centrale examens

1. Basispakket hulpmiddelen

Bij het centraal examen zijn bij ieder vak toegestaan:

schrijfmateriaal, inclusief millimeterpapier;

tekenpotlood;

blauw en rood kleurpotlood;

liniaal met millimeterverdeling;

passer;

geometrische driehoek;

vlakgum

elektronisch rekenapparaat (zie 2)

woordenboek Nederlands

N.B. Correctielak is dus niet toegestaan.

Uitwerkingen dienen met blauwe of zwarte pen (niet met potlood) te worden geschreven.

2. Gewone rekenmachines

Bij de vakken zonder grafische rekenmachine is een machine met de basisbewerkingen voldoende. Meer bewerkingen zijn toegestaan, maar niet toegestaan is het gebruik van apparaten die:

a. op het lichtnet aangesloten moeten worden

b. tijdens het examen opgeladen moeten worden

c. geluidsoverlast bezorgen

d. zijn voorzien van een schrijfrol, alarminstallatie, dan wel zend- en/of ontvangstmogelijkheden

e. alfanumeriek zijn

f. grafieken kunnen weergeven in het afleesvenster

3. Grafische rekenmachines

De machines die in 2019 in elk geval zijn toegestaan:

Casio:

- fx-9860GII(SD) met examenstand: OS 2.07 en hoger;

- fx-CG20 met examenstand: OS 2.01 en hoger;

- fx-CG50.

Daarbij geldt de eis dat de examenstand wordt ingesteld door de examinator, aangezien de controle óf de machine in examenstand staat wel kan worden uitgevoerd zonder de leerling te storen maar niet of de machine in de **juiste** examenstand staat.

Texas Instruments:

- TI-84 Plus T vanaf versie OS 5.1, de basisversie met LED lampje;

- TI-84 Plus CE-T vanaf versie OS 5.1.5;

- TI-Nspire CX (alleen de versie zonder CAS) vanaf versie OS 4.4.0.532.

Oudere types, ook die eerder wel waren toegestaan, zijn NIET meer toegestaan.

Verder geldt het volgende.

a. Een grafische rekenmachine mag tijdens het examen niet op het lichtnet worden aangesloten of met andere apparatuur worden verbonden.

b. Het is een kandidaat niet toegestaan tijdens het examen gebruik te maken van de grafische rekenmachine van een andere kandidaat.

c. Het is niet toegestaan dat de kandidaat tegelijkertijd de beschikking heeft over twee grafische rekenmachines.

d. Tijdens de centrale examens wiskunde A, B en C dient het geheugen van de grafische rekenmachine te zijn geblokkeerd door een examenstand, dan wel te zijn gewist door een 'reset' van de gehele machine.

4. Vakspecifieke hulpmiddelen havo, centrale examens

Alle vakken	woordenboek Nederlands
moderne vreemde talen	woordenboek (van en naar de andere taal)
wiskunde	grafische rekenmachine roosterpapier in cm ²
natuurkunde, scheikunde, biologie	Alleen gewone rekenmachine BINAS 6 ^e druk
aardrijkskunde	Bosatlas 55 ^e druk
kunst	Computer of laptop
M&O en Economie	Alleen gewone rekenmachine, géén grafische rekenmachine

N.B. Atlassen, Binas en woordenboeken liggen tijdens het examen in de zaal.
De grafische rekenmachine moet in de zichtbare examenstand staan.

Bij het maken van de schoolexametoetsen zijn in principe de hulpmiddelen toegestaan, die ook bij de centrale examens worden gebruikt, tenzij expliciet op de toets anders staat aangegeven. De school zorgt voor Bosatlassen, Binassen en woordenboeken. Het gebruik van eigen exemplaren is niet toegestaan.

TOEGESTANE HULPMIDDELEN

Bij de schoolexamens mag je gebruik maken van pennen, geodriehoek, liniaal, potlood en een gewone rekenmachine. Alleen voor wiskunde moet je over een grafische rekenmachine beschikken. Voor gewone tekst gebruik je een blauwe of zwarte pen.
Kladpapier wordt desgewenst door school verstrekt.
Bij het maken van de toetsen zijn in principe de hulpmiddelen toegestaan, die ook bij de centrale examens worden gebruikt, tenzij expliciet op de toets anders staat aangegeven.
De school zorgt voor Bosatlassen, Binassen en woordenboeken. Het gebruik van eigen exemplaren is niet toegestaan.

AFGEWEZEN EN TERUG OP HET PASCAL COLLEGE

Voor leerlingen die het examenjaar opnieuw willen doen, gelden de volgende regels:

De in 5 havo behaalde cijfers van de schoolexamens vervallen. De al in 4 havo behaalde cijfers blijven staan. Ten aanzien van de praktische opdrachten en handelingsdelen kan de docent anders beslissen. Een afgesloten handelingsdeel met betrekking tot loopbaanoriëntatie mag je meenemen naar het te doubleren jaar.

De deelname aan excursies is in het te doubleren jaar verplicht. Bij uitsluiting van de excursie volgt een vervangende opdracht.

Het vak lichamelijke opvoeding moet opnieuw worden gedaan.

Ook de rekentoets moet opnieuw worden gedaan. De eerder behaalde cijfers vervallen.

DATA IN DIT PTA

In dit PTA wordt bij toetsen de datum van afname vermeld. Als dit een toetsperiode (TP) betreft, staat deze vast. Bij vermelde data buiten de toetsweek is de vermelde datum bij benadering. Het kan zijn dat door onvoorziene omstandigheden de docent een andere week moet vaststellen.

Eventuele errata op dit PTA worden gepubliceerd op de website.

CENTRALE EXAMENS HAVO eerste tijdvak

Datum	Tijd/Vak	
Donderdag 9 mei	X 13.30-16.30	Wiskunde A, B
Vrijdag 10 mei	09.00- 11.30 13.30-16.30	Duits M & O
Maandag 13 mei	09.00-12.00 13.30-16.30	Geschiedenis Natuurkunde
Dinsdag 14 mei	X 13.30-16.00	Engels
Woensdag 15 mei	09.00-12.00 13.30-16.00	Maatschappijwetenschappen Frans
Donderdag 16 mei	X 13.30-16.30	Nederlands
Vrijdag 17 mei	X 13.30-16.30	Biologie
Maandag 20 mei	09.00-12.00 13.30-16.30	Kunst Economie
Dinsdag 21 mei	09.00-12.00 13.30-16.30	Aardrijkskunde Scheikunde
Woensdag 22 mei	X X	

CENTRALE EXAMENS HAVO tweede tijdvak

De herexamens zijn in de week van 17 – 19 juni 2019. Houd deze week vrij. Data en tijdstippen worden in maart 2019 bekend.

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Aardrijkskunde						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5		Tussentoets hoofdstuk 1 en actualiteit in de les	8 okt	40	5%	S	Nee ^{1,2}	511
	TP 5	Hoofdstuk 1 Globalisering plus actualiteit in de les. Hoofdstuk 2 endogene krachten, dat zijn de paragrafen 1 tm 4.		85	15%	S	Ja	512
6	december	Tussentoets hoofdstuk 2. Exogene krachten, dat zijn de paragrafen 5 tm 15		40	10%	S	Nee ^{1,2}	521
	TP 6	Hoofdstuk 3 Brazilië plus de toepassingen van de stof uit hoofdstuk 1 en 2 in de Braziliaanse context.		85	20%	S	Ja	522
7	TP 7	Hoofdstuk 4. Alle examenstof dus		85	30%	S	Ja	531
8								
		1. Tussentoetsen worden niet ingehaald. 2. Als het cijfer voor de eindtoets hoger is dan voor de tussentoets, dan wordt het cijfer voor de tussentoets vervangen door het hogere eindcijfer						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel * = verbeteren

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Bewegen, Sport en Maatschappij						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5		Johan Cruyff foundation Heroes of the Cruyff Court-project Organiseer een evenement	In de week van 8 okt.		12%	P	Nee	511
6	TP 6	Toets Periode 2 (theorie)		55	8%	S	Ja	521
		Turnen: zwaaien en springen	In de week van 21 jan		6%	P	Nee	522
7		Dansen	In de week van 8 april		6%	P	Nee	531
		Bezoek een topsportevenement Beoefen een sport naar keuze	In de week van 8 april			H	Ja	532
8								

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Biologie						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	TP 5	Hoofdstuk 9 + 10 + 11		85	17%	S	Ja	511
		PO genetica	Tp 1		3%	PO	nee	512
6	TP 6	Hoofdstuk 12 + 13 + 14		85	17%	S	Ja	521
		PO gaswisseling	Tp 2		3%	PO	nee	522
7	TP 7	Het complete boek van 4H en 5H -> examenstof		120	20%	S	Nee	531
8								

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Duits						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5		Portfolio 1: luisteropdrachten en formele brieven	15 okt		OV	H		511
	17 okt	Literatuur: verschillende literaire teksten		55	5%	L	Ja	512
	TP 5	Schrijfvaardigheid: formele brief		55	10%	S	Ja	513
6	26 nov	Mondeling: groepspresentatie		15	10%	L	Nee	521
	27 sept 14 nov 12 dec	Gemiddelde toetsen examenidoom: 1 x P1, 2 x P2		3 x 20	10%	L	Nee	522
	TP 6	Literatuur: klassikaal gelezen boek		55	10%	S	Ja	523
7	22 jan	Luistervaardigheid CITO 2018		60	20%	L	Ja	531
	TP 7	PTA reis: reisverslag (in het Duits) + interviews	8 mrt	85	15%	L	Nee	532
8		Examentraining tekstverklaring						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Economie						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	8-13 oktober	Tussentoets. Kosten en Opbrengsten, vraag en aanbod, minimum/maximumprijs, markt vormen, ondernemingsvormen. Markten + Overheid 1 t/m 4, 7, Jong en Oud hfd. 5, 6 Vervoer 1 t/m 5, aantekeningen.		40	5%	S	Nee*	511
	TP 5	Kosten en Opbrengsten, vraag en aanbod, minimum/maximumprijs, markt vormen, ondernemingsvormen, prijsindexcijfers. Overheid. Conjunctuur. Markten + Overheid 1 t/m 4, 7, Jong en Oud hfd. 5, 6 Vervoer 1 t/m 5, aantekeningen.		85	30%	s	Ja	512
6	10-14 december	Tussentoets. Internationale handel, economische integratie, protectie, Europa 1 t/m 5, Markten + Overheid hfd. 5, Jong en Oud hfd. 2, 3, 4, aantekeningen.		40	5%	S	Nee*	521
	TP 6	Internationale handel, economische integratie, protectie, conjunctuur, Keynesiaans beleid, Belastingen, inkomensverdeling, collectieve goederen. Overheid. Europa 1 t/m 5, Markten + Overheid hfd. 5, Jong en Oud hfd. 2, 3, 4, aantekeningen.		85	25%	S	Ja	522
7	11-15 februari	Tussentoets. Reëel, nominaal, indexcijfer, ruilen over tijd, koopkracht, geld en ruil, speltheorie. Verdienen en Uitgeven 1 t/m 5, Jong en Oud 1 t/m 4, 7 t/m 9, Werk 1 t/m 6, Crisis 1, 2, 3, Europa hfd. 3, Geldzaken 1 t/m 6.		40	5%	S	Nee*	531
	TP 7	Reëel, nominaal, indexcijfer, ruilen over tijd, koopkracht, geld en ruil, speltheorie, transactiekosten, belastingen, inkomensverdeling, economische kringloop. Verdienen en Uitgeven 1 t/m 5, Conjunctuur, Jong en Oud 1 t/m 4, 7 t/m 9, Werk 1 t/m 6, Crisis 1, 2, 3 Europa hfd. 3, Geldzaken 1 t/m 6.		85	30%	S	Ja	532
		*In elke periode geldt: Als het cijfer voor de eindtoets hoger is dan de tussentoets, dan wordt het cijfer voor de tussentoets vervangen door het hogere eindcijfer. Tussentoetsen worden niet ingehaald						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Engels						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	8 oktober	CITO Listening test		25	5%	L	Nee	511
	TP5	Test week: writing a <i>Formal Letter</i>		85	15%	S	Ja	512
6		<i>Alquin</i> magazine: reading and assignments (vocabulary, grammar, listening and watching)						
	7 januari	!! Hand in your reading list (all four novels)!!						
	TP6	Test week: written test based on <i>Alquin</i> Magazine and exam idiom		85	15%	S	Nee	521
7	23 januari	CITO Listening and Watching test		60	15%	L/K	Ja	531
	4 maart	Literature test (as dealt with in class this year)		40	5%	S	Nee	532
	18-29 maart	Test of spoken English (spreekvaardigheid)		10	20%	M/MB	Nee	533
	18-29 maart	Literature test: 4 novels		15	20%	M/MB	Nee	534
8		Focus on exam training						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Frans						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	TP1	Schrijfvaardigheid 1, Mail		85	10%	S	Nee	511
	12 nov	Luistervaardigheid 1, Globaal luisteren (authentieke audio/video)		40	15%	L	Nee	512
6		Gespreksvaardigheid 2, Spreekdossier	29 nov	15	10%	MB	Nee	521
	10 dec	Gespreksvaardigheid 1, Gesprek met docent		10	10%	M	Nee	522
	21 jan	Luistervaardigheid 2, Selectief luisteren (CITO)		60	15%	L	Ja	523
	TP2	Schrijfvaardigheid 2, Betoog		85	10%	S	Nee	524
7	18 maart	Spreekvaardigheid, Presentatie project		20	5%	L	Nee	531
	TP3	Literatuur, boek 2 en 3		55	10%	S	Nee	532
8		CE Leesvaardigheid (CITO)						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Geschiedenis						
		Methode: Memo						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	Oktober	Tussentoets: Hoofdstuk 10 politieke strijd en emancipatie. Hoofdstuk 11 Leven in een massamenleving (paragraaf 1 en 2)		40	5%	S	Nee*	511
	TP 5	Hoofdstuk 10 politieke strijd en emancipatie. Hoofdstuk 11 Leven in een massamenleving Hoofdstuk 12 De Tweede Wereldoorlog Kenmerkende aspecten hoofdstuk 5 t/m 12		85	10%	S	Nee	512
6	TP 6	Mondeling: Historische context De Republiek, Historische context Duitsland en kenmerkende aspecten hoofdstuk 5 t/m 12		20	15%	M	Nee	521
7	Februari	Tussentoets: Historische context De Koude Oorlog		40	5%	S	Nee*	531
	TP 7	Historische context De Koude Oorlog Hoofdstuk 13 De wereld na 1945 ** Kenmerkende aspecten hoofdstuk 5 t/m 13		85	10%	S	Nee	532
8		Examentraining: historische contexten: Republiek, Duitsland, Koude Oorlog en alle kenmerkende aspecten vanaf hoofdstuk 5						
		** Let op! Bij hoofdstuk 13: van paragraaf 4 alleen "De strijd voor onafhankelijkheid" leren. paragraaf 5 niet leren, van paragraaf 6 alleen "de gevolgen van globalisering" leren.						
Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel								

*In elke periode geldt: als het cijfer voor de eindtoets hoger is dan voor de tussentoets, dan wordt het cijfer voor de tussentoets vervangen door het hogere eindcijfer. Tussentoetsen worden niet ingehaald.

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Kunst						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	TP 5	Romantiek en Realisme in de 19 ^e eeuw Toets Examenkatern de Bespiegeling (KUA)		55	20%	S	Ja	511
		Verwerkingsopdracht/onderzoeksactiviteit of een presentatie. (KUA)	6 nov		5%	P	Nee	512
		Beeldende verwerkingsopdracht/ Onderzoeksactiviteiten/presentatie. (KUB)	6 nov		15%	P	Nee	513
6	TP 6	Herhaling stof 4 havo Toets de Bespiegeling H 2 tm 5 (KUA)		85	10%	S	Ja	521
		Verwerkingsopdracht/onderzoeksactiviteit of een presentatie. (KUA)	17 jan		5%	P	Nee	522
		Beeldende verwerkingsopdracht/ Onderzoeksactiviteiten/presentatie. (KUB)	17 jan		15%	P	Nee	523
7	TP 7	Herhaling stof en examentraining Toets proefexamen mediatheek (KUA)		85	10%	S	Ja	531
		Verwerkingsopdracht/onderzoeksactiviteit of een presentatie. (KUA)	2 apr		5%	P	Nee	532
		Beeldende verwerkingsopdracht/ Onderzoeksactiviteiten/presentatie. (KUB)	2 apr		15%	P	Nee	533
8		Herhaling stof en examentraining (KUA) 1.Romantiek en Realisme, 2.1900-1950, 3. 1950-nu						
		CE: ma 20 mei 2019, 9.00-12.00 (KUA)						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Maatschappijwetenschappen						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	24 sept.	Krantenopdracht hoofd- en kernconcepten verhouding	28 sept.			P	Nee	
		Tussentoets hoofd- en kernconcepten verhouding	18 okt.	40		S	Nee	
	TP 5	Hoofdconcept- en kernconcepten verhouding en Seneca lesboek hoofdstuk 13		85	20%	S	Ja	511
6	3 dec.	Krantenopdracht hoofd- en kernconcepten binding en verhouding	7 dec.			P	Nee	
		Tussentoets hoofd- en kernconcept binding	10 dec.	40		S	Nee	
	TP 6	Hoofdconcept- en kernconcept binding en verhouding en Seneca lesboek hoofdstuk 11, 13 en 14		85	20%	S	Ja	521
7	4 mrt.	Krantenopdracht alle hoofd- en kernconcepten	8 mrt			P	Nee	
	TP 7	Alle hoofd- en kernconcepten (syllabus CE) en Seneca lesboek hoofdstuk 11 t/m 14		85	25%	S	Ja	531
		Het gemiddelde van de tussentoetsen van periode 1 en periode 2 van het schooljaar 2018 -2019. Tussentoetsen kunnen niet ingehaald worden.			5%	S	Nee	532
		Het gemiddelde van alle krantenopdrachten van het schooljaar 2018 -2019. De deadlines voor de opdrachten zijn in de pta opgenomen.			5%	p	Nee	533
8								

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Management en Organisatie						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	TP 5	Hoofdstukken 24 t/m 27 Deel 1 en 2 Herhalen hoofdstukken 1 t/m 13 Deel 1		85	25%	S	Ja	511
6	TP 6	Hoofdstukken 27 en 31 t/m 35 Deel 2 Herhalen 20 t/m 23 Deel 1		85	25%	S	Ja	521
7	TP 7	Gehele examenstof Examentraining		85	30%	S	Ja	531
8		Examentraining						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Natuurkunde						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	17 sept	Practicum Warmte	TP 5		5%	PO	Nee	511
	1 okt	Tussentoets H7		45	4%	L	Nee ^{1,2}	512
	TP5	H7 Stoffen enz; H8 Krachten enz; en ook H2 en H3 uit klas 4		85	21%	S	Ja	513
6	3 dec	Tussentoets H10		45	4%	L	Nee ^{1,2}	521
	TP6	H10 Medische enz. H11 Zonnestelsel enz; H4.4 (cirkelbeweging) en H5 uit klas 4		85	16%	S	Ja	522
7	24 jan	Stralingspracticum	TP 7		3%	PO	Nee	531
	TP7	H9 Golven en ook H1; H4.1-4.3 (trillingen) en H6 uit klas 4		85	17%	S	Ja	532
8								
		¹ De tussentoetsen kunnen NIET worden ingehaald of herkanst						
		² Als het cijfer voor de eindtoets hoger is dan voor de tussentoets, dan wordt het cijfer voor de tussentoets vervangen door het hogere eindcijfer.						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Nederlands						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	15 okt	Cito-toets tekstverklaring (eindexamen 2017)	15 okt	180	OV	H		511
	15 okt	Leesdossier: boek 1 tot en met 7	19 okt		OV	H		512
	TP 5	Toets Taal, spelling, beeldspraak en stijlfiguren (syllabus <i>Van correct naar mooi</i>)		55	25%	S	Ja	513
6	3-14 dec	Mondelinge presentatie (beschouwing)		5	20%	MB	Ja	521
	TP 6	Schrijfoopdracht 3 (beschouwing)		110	25%	S	Ja	522
7	21 jan	Leesdossier boek 1 tot en met 8	25 jan		OV	H		531
	11 febr	Inleveren literatuurlijst en balansverslag ¹	15 feb		OV	H		532
	18 maart – 1 april	Literatuurexamen		20	25%	MB + M	Nee	533
8		Examentraining						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

¹ Als de boekenlijst niet op tijd wordt ingeleverd, wordt men voor het examen literatuur doorverwezen naar de herkansingen. Het ruilen van boeken is na het inleveren van de boekenlijst niet meer mogelijk (en daarvoor alleen mogelijk in overleg met de docent).

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Scheikunde						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	25 september	Toets over H9		40	2,5 %	S	Nee	511
	16 oktober	Toets over H10		40	2,5 %	S	Nee	512
	TP 5	Toets over H 2,4,5,9,10		85	20 %	S	Ja	513
6	4 december	Toets over H11		40	2,5 %	S	Nee	521
	18 december	Toets over H12		40	2,5 %	S	Nee	522
	29 januari	PO analyse (kan ook in TP 7 vallen)			10 %	P	Nee	523
	TP 6	Toets over H 3,6,7,11,12		85	20 %	S	Ja	524
7	19 februari	Toets over H 13 +14		40	5 %	S	Nee	531
	TP 7	Toets over H 6,7,8,13,14		85	20 %	S	Ja	532
8		Examentraining						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Wiskunde A						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	TP 5	H9 Exponentiële verbanden (dl. 3) H12 Examentraining (dl. 3), paragraaf 12.1, 12.2 en 12.4		85	25%	S	Ja	511
6	TP 6	H10 Statistische variabelen (dl. 3) H12 Examentraining (dl. 3), paragraaf 12.5		85	25%	S	Ja	521
7	TP 7	H11 Formules en variabelen (dl. 3) H12 Examentraining (dl. 3), paragraaf 12.3		85	25%	S	Ja	531
8		Examentraining						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

5 havo		Schoolexamen 2018-2019						
		Vak: Wiskunde B						
	In de week van	Opdracht of stofomschrijving	Deadline	Duur	Gewicht	Wijze	Herk.	Code
5	TP 5	Hoofdstuk 9 + herhaling hoofdstukken 1, 2, 5		85	33%	S	Ja	511
6	TP 6	Hoofdstuk 10 + herhaling hoofdstukken 3, 7		85	33%	S	Ja	521
7	TP 7	Hoofdstuk 11 + herhaling hoofdstukken 4, 6, 8		85	34%	S	Ja	531
8		Examentraining						

Wijze van toetsing: S = schriftelijk, M = mondeling in toetsweek, MB = mondeling buiten toetsweek, PO = praktische opdracht, L = in de les, H = handelingsdeel

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING LICHAMELIJKE OPVOEDING

Bewegingsonderwijs (BO) is in de Tweede Fase een vak dat meetelt voor het eindexamen. LO moet in het schoolexamen worden afgesloten met de beoordeling “voldoende” of “goed”.

Je voldoet aan de eisen van het schoolexamen als je:

- a. aanwezig bent geweest in de lessen en sportdagen
- b. positief beoordeeld wordt door de leerkracht, op de volgende onderdelen:
 1. prestatie
 2. bewegingsbeeld van de leerling
 3. sociale indicatie
- c. meedoet of een taak verricht op de sportdag (= handelingsdeel)

Toelichting:

Ad a. Het vak kent 100% contacttijd. Per periode mag je één keer legaal niet meedoen. Als je om een of andere reden niet mee kunt doen, ben je in de les aanwezig en krijg je een opdracht. Meer lessen missen, betekent dat je een vervangende opdracht, die opgesteld wordt door de docent, moet doen. Bij het missen van een les om niet-legale reden moet de lestijd ingehaald worden. Indien dit organisatorisch onmogelijk is, krijg je automatisch een onvoldoende voor die periode. Alle onderdelen moeten worden afgesloten. (M.a.w. wanneer een leerling een onderdeel niet heeft gedaan en er daarvoor een 1,1 staat, heeft de leerling LO per definitie niet afgesloten. Wanneer hier een 1 staat, heeft de leerling het onderdeel wel afgesloten. Dit cijfer kan natuurlijk wel gecompenseerd worden met een andere voldoende.) Voor de sportdagen geldt dat deze als handelingsdeel wegen en daardoor afgesloten dienen te worden. Niet aanwezig zijn bij een sportdag, om welke reden dan ook, dient gecompenseerd te worden door een vervangende opdracht.

Ad b. Prestatie: Hieronder verstaat de sectie LO het niveau van de vaardigheden en de groei in de leerprestaties van de leerling. Er wordt van de individuele ontwikkeling en prestaties uitgegaan. Bewegingsbeeld van de leerling: Dit is het beeld dat de docent bewegingsonderwijs heeft van de wijze waarop de leerling bewegingsproblemen oplost. Sociale indicatie: Dit betreft een verzameling van items die vorm geven aan de wijze waarop de leerling zich op sociaal vlak presenteert in de lessen LO.

Bijvoorbeeld:

- Hoe ga je om met het materiaal?
- Hoe ga je om met andere leerlingen, kun je inspelen op de situatie van de groep, zodat er voor iedereen optimale deelname mogelijkheden zijn?
- Hoe is je inzet ten aanzien van de oefeningen, het hulpverlening, het zorg dragen voor de uitvoering van de veiligheidsmaatregelen?
- Kun je een bewegingssituatie inrichten en op gang houden, al of niet in een leidinggevende rol.
- Kleding: is je kleding functioneel of niet. Dat wil zeggen kleding, die aangepast is aan de situatie (kou, warmte, vochtigheid)?
- Hygiëne: wordt er na de les gedoucht, enz.?

Ad c. Om de sportdag voldoende af te sluiten is aanwezigheid vereist.

De onderdelen “bewegingsbeeld” en “sociale indicatie” zijn moeilijk exact vast te stellen. Vandaar dat van tevoren bekend gemaakt wordt op welke wijze de beoordeling tot stand komt.

Leerlingen kunnen dan hun bezwaren naar voren brengen en met de docent(e) lichamelijke opvoeding in overleg treden.